7/2096 -3-

334

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI
(Sn. Rüştü Kazım YÜCELEN)

SAYI : B.02.0.009 / 1431

KONU : Soru Önergesi

ANKARA

.... / .... / 1999

12 HAZİRAN 2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli 24.05.2000 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2096-5642/13574 sayılı yazınız.

Rize Milletvekili Sn. Ahmet KABİL'in Çay üreticilerinin sorunları hakkındaki yazılı soru önergesine verilen cevaplar İç Tüzüğün 99. maddesine istinaden ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Rüştü Kazım YÜCELEN
Devlet Bakanı

EKLER :
Ek - 1 : Soru önergesine verilen cevap.

7/2096 -4

335

RİZE MİLLETVEKİLİ SN. AHMET KABİL'İN 17 MAYIS 2000 GÜN VE 7/2096-5642 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE VERİLEN CEVAP

CEVAP : 1 – 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında bir İktisadi Devlet Teşekkülü olan ve ekonominin kurallarına göre kârlı ve verimli bir şeklide çalışmak zorunda bulunan Çay-Kur Genel Müdürlüğü, ticari anlamda mübaya edeceği yaş çay yaprağı fiyatını serbestçe belirleme imkanına sahiptir ve yaş çay yaprağı destekleme alımları kapsamında tarımsal bir ürün değildir. Buna rağmen 2000 yılında hükümetimizin uyguladığı ekonomik istikrar tedbirleri nedeniyle, 2000 yılı yaş çay alım bedelleri Bakanlar Kurulunda görüşülerek belirlenmiştir.

CEVAP : 2 – Yaş çay bedellerinin ödenmesi ile ilgili, sadece 1998 yılında, ürün bedellerinin yılı içerisinde ödenmediği taktirde her ay gecikme zammı ödenmesi kararı alınmıştır. Ancak, ödemeler yılı içerisinde yapıldığı için herhangi bir işlem yapılmamıştır.

Daha sonraki yıllarda, ürün bedellerinde gecikme zammı ödenmesine dair bir karar alınmadığı gibi, 2000 yılında da geciken ürün bedelleri için her ay %10 gecikme zammı ödenmesine dair bir karar alınmamıştır.

CEVAP : 3 – 3092 sayılı Çay Kanunu uyarınca, çay tarımı, üretimi, işlenmesi ve satışı serbesttir. Gerçek ve tüzel kişiler, yaş çay işleme ve çay paketleme fabrikaları kurup işletebilirler, ihtiyaçları olan yaş çay yaprağını doğrudan üreticiden satınalabilirler.

Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü ana statüsünde ÇAY-KUR bir İktisadi Devlet Teşekkülü olup, verimlilik esasına göre çalışmaktadır. Bu esaslar çerçevesinde Çay-Kur üreticilerden işletmeye uygun nitelikteki çay yapraklarını satınalır.

2000 yılı yaş çay alımları, 1/5 oranında budanan alan ve budama yapan üreticiler dikkate alınarak hazırlanan alım planı çerçevesinde yürütülmektedir.

1 dekar çay bahçesinin mevcut yaş çay ürünü verim potansiyeli, Çay Araştırma Enstitüsünde yapılan dekara verim tespitleri, alınan yaş çay miktarlarının uzun yıllar ortalamaları ve bitkinin bölgesel gelişme durumları dikkate alınarak belirlenmiştir. Buna göre, 1 dekar çay bahçesinden elde edilecek ürün üretimi, taban araziler dahil, en fazla 800 kg dır. Alım planının başlangıç yılı olduğundan dekara verim miktarı %25 fazlası ile 1000 kg olarak hesaplanmıştır. Ayrıca, dünya literatürüne ve FAO verilerine göre de tohumla üretilen çay bahçesinden 1 dekardan en fazla 800 kg. çay alınabileceği belirlenmiştir.

Budanan alan dikkate alındığında, 1 dekar çay bahçesinden elde edilecek çay 336 miktarının 800 kg olduğu tespit edilmiştir.

Doğu, batı, sahil, orta ve yüksek kesimlerdeki bütün üreticilere eşit imkan sağlayan alım planı başarı ile uygulanmakta olup, üreticiler bu uygulama ile dekara ortalama 20-25 kg'dan çaylarını satmaktadır. Diğer yıllarda en az 20 gün dekara 10 kg'dan çay satmakta iken, bu yıl dekara 10 kg uygulaması yapılmadığı gibi, dekara 15 kg'dan sadece 10 gün çay alınmış, akabinde 20-30-40 kg uygulamasına geçilmiştir. Bu uygulama budamasını yapıp ruhsatı kadar çay bahçesi olan üreticilerin büyük memnuniyetini kazanmıştır.

Uygulamada şu ana kadar herhangi bir problem olmamıştır. Şayet aksama olursa, aksama olan kısımlar tekrar gözden geçirilecektir.